

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Egyetértő összetartás.

Irta: dr. gróf Bethlen György.

A világháború likvidálása rendjén nálunk bekövetkezett állami főhatalom változás egyetűnket új határok elé állította. Amíg azelőtt a gazdaszervezetek igazi középpontja Budapes-
ten volt, az elszakadás folytán szükségessé vált új központról gondoskodni.

Az 1920. december 5-én megtartott kolozsvári gazdaértekezlet, amelyen résztvettek Erdély és a többi csatolt részek összes vidékeinek gazdái a legkülönbébb birtok kategóriából — ily középponttúl, önkéntes elhatározással és egyhangu egyetértéssel, az Erdélyi Gazdasági Egyletet választotta és jelölte ki.

Számos ok indokolja e határozat helyességét. Az E. G. E. addig is középpontja volt bár kisebb mérvben, az erdélyi részek mezőgazdasági szervezeteinek, ezután azonban a nem erdélyi csatolt részek lelkes csatlakozása után kiterjedtebb körben és hatáskörrel ruházott reá a vezetés szerepe. De másrészt, 77 éve működő egyetűnket eddigi szerepe és jellege is predesztinálta a vezetésre. Bizonyára helyesebb is volt a meglevő szervezeteket felhasználni, mint a mai súlyos időkben, lelépve őseink által bölcsen kitaposott ösvényről, új alakításokkal kísérletezni.

Természetesen nem abban látjuk a lényegét, hogy hierarchikus módon fokozatokat állítsunk fel mezőgazdasági társulások között, csupán az emberi dolgok és intézmények jó rendje és a szervezetségből eredő előnyök teszik szükségessé, hogy vezetés minden dologban legyen. Ettől eltekintve és emellett, sem az egyesült szervezetek autonómiáját nem kívánjuk érinteni, sőt éppen azért, mivel erdőkink korlátozottak, mi örülünk annak a legjobban, hogy ha a vidéki szervezetek virágoznak, élet-erősek; szűkös anyagi erőink és a helyi viszonyok ismeretének hiányosabb volta, nekünk, az ő feladataik elvégzését, úgy is nehezebbé tennék, ha nem lehetellenné.

Mi nem bürokratikus módon óhajjuk megoldani az együttműködést, hanem úgy, hogy a középpont szelleme is az abban önként egyesültek valódi lelki világának megfeleljen, hogy a vidéki szervezetek bizalma töltse be, az e nélkül üres és mesterséges kereteket.

Az utolsó évek alatti kényszerű szűnétel után, az E. G. E. a rendelkezésére álló cse-

ly anyagi erőik által megenyedet határok között igyekezett fényes múltjához, melyre büszkék lehetünk, méltó működést kifejteni.

Egyetűnk a politika berkeit mindig elkerülte, a mezőgazdálkodás ügyének előbbrevitelé képezte mindig gondoskodása tárgyát, a csendes, szakszerű munka, mint maga a mezőgazdálkodás is.

Mikor volt erre valaha nagyobb szükség mint éppen ma?

Nem az itt felesleges politizálás, amely az embereket egymástól elválasztó kérdéseket fogná felvetni, hanem a szorgalmas, mindennapi munka által fogjuk számtalan, még nyílt sebeinket beheggeszteni és megtépázott mezőgazdasági ügyünk előbbrevitelét szolgálni.

De az elődök szellemét másban is követnünk kell. Ők az E. G. E.-ben nem egyes földbirtokos osztályok kizárólagos céljait szolgáló intézményt alkottak, hanem olyant, amely ezekre való tekintet nélkül hivatott szem előtt tartani az általános mezőgazdálkodási érdekeket.

Az E. G. E. munkájához hálásan fogadják bármely arra képes gazdátárs, még bár legcsekélyebb közreműködését is, tárt karokkal várja a segítőtársakat és munkatársakat, nem kérdezve, hogy nagy-, közép-, vagy kis-birtokos e az?

Fogjunk hozzá tehát a gazdaértekezleten kiűzött elvek megvalósításához, ne azt keressük, ami bennünket egymástól netalán elválaszt, hanem azt, ami összehoz és ne felejtsük el, hogy a szervezkedésben rejlik az erő!

A társulás a mezőgazdaságban.

Irta: F. Á.

A mezőgazdaságra általában, de különösen a kis gazdaságokra nézve szinte a létfeltétel jelentőségével bír a társulás kérdése. Bár a mezőgazdaság már a foglalkozással járó szétszort elhelyezkedés következtében az iparral és kereskedelemmel szemben a társulásra látszólagosan a legkevésbé alkalmas talaj, azonban éppen az erős elszórtaságból származó különállás és elhagyatottság érzete az, ami morális és gazdasági erejével az együttműködés útjára kell vezessen. A gazdasági élet örök küzdelmében inkább, mint bárhol másutt érvényesül a hatalmasabb ereje a gyengébb erőtlenségével szemben s ezt az örök harcot a kicsiny csak az erőik egyesítésével bírhatja sikeresen megvívni.

A mezőgazdasági nagyüzem számos olyan

gazdasági előnyt élvez — nem szól ez a nálunk uralkodó jelenlegi állapotokról — a melyhez a kisüzemek éppen kis kiterjedésüknél fogva hozzáférni nem tudnak, tehát a kisegyszisztenciák egyesítésére van szükség, hogy részükre ezen előnyök hozzájuthatóvá tétessenek.

A nagy egységek társulás útján való létesítése emellett az egyedüli mód, amelynek segítségével a kisgazdák az őket megillető erkölcsi erőhöz juthatnak s azt a gazdasági küzdelemben érvényesíthetik.

A mi specialis helyi viszonyaink különösen nagy jelentőséget adnak a mezőgazdasági társulás ügyének, amidőn a földbirtokelaprózódás folytán mindaz a gazdasági és erkölcsi erő, amit eddig nagyrésztben a nagybirtokos osztály tartott kezében és juttatott a mezőgazdaság feladatainak megoldása érdekében érvényre, a feladatokkal együtt átszáll a kisbirtokos osztályra, amely jövő hivatásának teljesítésében csak az egyesített erőre támaszkodhatik.

A mezőgazda tevékenységének különböző részein végigtekintve azt találjuk, hogy a szó szűkebb értelmében veti termelésnél tulajdonképpen igen kevés tér jut mai viszonyaink között a társulásnak; ennek oka a termelési munka erősen individualis volta. A közös termelés alkalmazásának előnyei a növénytermelésben elsősorban az összefüggő nagy területek együttes művelésében rejlenek, amit a mai birtokmegosztási forma mellett még a nyomásos kénszer alkalmazásával kapcsolatosan sem lehet megoldani. Ugyancsak a termelés erősen egyéni jellegével függnek össze a társulás nehézségei az állattenyésztés terén, bár itt már egyes esetekben a közösség gazdasági előnye már nálunk is bizonyos foku társulásra vezetett; így juhnyájak közös legeltetése és fejése, legelők közös használata, közös apaállattartás stb.

Gyakrabban fordul elő a társulásnak az a formája, amely a termelési eszközök közös használatára irányul, különösen a közös géphasználatra való társulás, amiről e lap hasábjain már volt szó. E téren a szövetezésre még nagy szerep vár. Ehhez hasonlóan — különösen a jelenlegi földbirtokreform forcírozott keresztülvitelével kapcsolatban — nagy jelentőségű lehetne az igás állatok társas használatának kérdése, ami felszerelés nélküli földhöz jutott kisgazdánk helyzetét igavonó erő ellátás tekintetében kisegítené és az ezzel üzött uzsora alól mentesítené. A közös gép és közös igavonó erő beszerzése és használata a földosztás gyors végrehajtásának hátrányait nagy mértékben enyhíthetné.

A földreform a parcellák nagyságát úgy szabja meg, hogy azok külön igavonóerő tartására egyelőre alig nyújtanak alapot s így a társulás e téren továbbra is nagy előnyöket hozhatna magával.

A tulajdonképeni termelési munka mellett sokkal gyakoribb és elterjedtebb a szükségletek beszerzésére és a termékek feldolgozására és értékesítésére irányuló társulás, ahol az egyéni

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Főigazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron Nagyváradon és M. vásárhelyen.

szempontok a köznek könnyebben alárendelhetők. Ezek közül elsősorban említhetők a legfontosabb szükségletnek, a pénznek megszerzésére alakult társulások a hitelszövetkezetek, amelynek társulás útján való előteremtése a nagytőke előnyeit biztosítja a kisebb tőkékkel szemben, amelyek külön-külön könnyen drága, uzsora intézetek áldozataivá válhatnak. A nagyban való vásárlás előnyeivel jár a kisgazdaságok egyéb szükségleteinek társulás útján való beszerzése is, amit a háztartási cikkek közös beszerzésével célszerűen lehet összekapcsolni. E téren rendkívül sokoldalú lehet a fogyasztás céljaira alakult szövetkezés működése; gépek, eszközök, termények, anyagok stb. egész sorozata képezheti a közös beszerzés tárgyát.

Hasonló sikeres eredménnyel dolgozhatik a társulás a termények feldolgozása illetőleg értékesítése terén is. E szempontból természetesen elsősorban a nehezen szállítható termények jönnek tekintetbe, amelyeknek sikeres értékesítésére a társulásra elsősorban szükség van: ilyenek főleg az állattenyésztés termékei, különösen tej, tojás, vaj stb., amelyeknek megfelelő értékesítése az egyes kisgazdaságok részéről külön-külön a legtöbb esetben lehetetlen. Ilyen formán a kisgazdaközösség egyenesen rá van utalva az értékesítés kérdését közösen megoldani akár a termények közös feldolgozásával, akár annak direkte közös szállítása és értékesítése útján. Emellett azonban legtöbbször a jobb szállíthatóságú és eltarthatóságú terményeknél is amilyenek nagy részben a növénytermelés termékei, sokkal kedvezőbb esélyekkel jár a nagy tömegekben való értékesítés.

Természetes, hogy minél inkább megvan a lehetősége a külön-külön is kedvezően való értékesítésnek, annál kevésbé lesz ott a társulásra szükség p. o. az élőállat társas értékesítése sokkal kisebb elterjedtségű, mint a tejé, tojásé, stb. mert értékesítési viszonyai általában sokkal kedvezőbbek.

A fogyasztási és értékesítési társulás legcélszerűbben egy kézben fogható össze, ami által a költségek tetemesen redukálhatók.

A biztosítás céljából való társulás leggyakrabban az állatállomány biztosítására történik szövetkezetek útján. A tűz és jég legtöbb-zör oly nagy mérvű kártételeket okoznak, hogy az ezek ellen való biztosítás meghaladja a mezőgazdasági társulás kereteit vagy pedig csak igen széleskörű szövetkezés révén hozható érvényre.

Külön említhetők a mezőgazdasági kulturális célokat szolgáló egyesülések, amelyeket legtöbbször főleg erkölcsi és nem gazdasági célok vezetnek s. amelyeket minálunk a gazdakörök, egyesületek etz. jelenlegi formái még nagyrészen képviselnek.

Mesterséges keltetés és keltetőgépek.

Irta: Ifj. Szász Ferenc.

Az első keltetőgépet nem ember, hanem az Ausztráliában élő Falegaly tyuk szerkesztette. Bár mennyire is fáj ez, hogy a híres tyuk ész megelőzte az emberi lángelmét, le kell szegezni ezt a tényt, hogy az említett tyuk-féle a tojásait nem kotolja, hanem egy általa elmésen összerakott kemencével költeti ki. Összehord falevelet, fűvet, szemetet, abba lerakja tojásait és a szemét halomban keletkező erjedés melegét okoz, ami végeredményében világra segíti a kis csibéket.

Akár innen vette az ember a mintát, (trágyával fűtött keltetőgépek) akár nem, a feltalálás dicsősége — tyuké, a haszon az emberé! Végtelen hasznát és előnyeit a következőkben fogom vázolni:

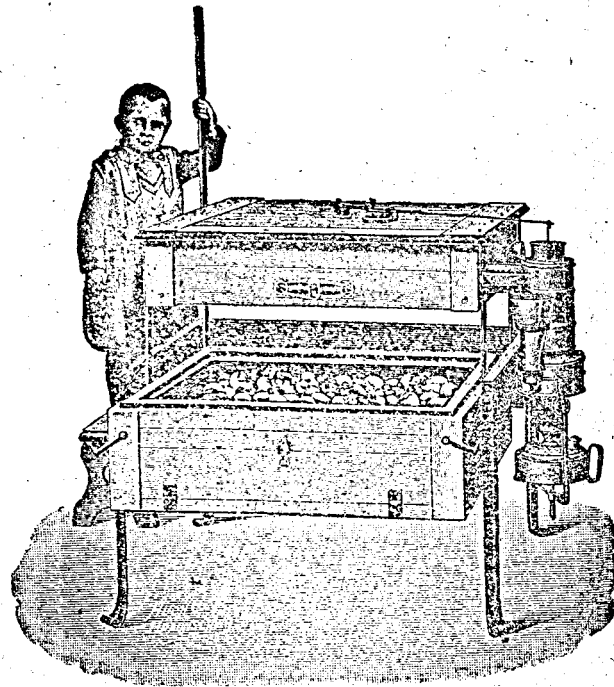
A tojásban levő csirának 38—39° C melegre van szüksége, hogy fejlődhesen, ezt pedig megfelelően szerkesztett gépekkel könnyű elérni, — cupán arra kell ügyelni, hogy a tojásoknak egyuttal kellő nedvességi fokot is biztosítsunk, nehogy azok a levegő szárazsága miatt tönkre menjenek. — A keltetőgépek igen sok félek: vízzel, trágyával, petrolummal, szesszel, sárral, stb. — fűthetők és azoknak részletes ismertetése már csak azért is felesleges, mert a vételkor mindenki kézhez kapja a részletes leírást és kezelési utasítást. Nagyságuk is igen változó és 50—300 tojásra gyártják őket. Fontos alkotórésze minden keltetőgépnek a hőszabályozó, amely lehet automatikus is.

Rendkívüli előnye abban rejlik a keltetőgépeknek, hogy az ember nincs függővé téve a kotló szeszélyétől és egyszerre nagyobb mennyiséget költethet, ami viszont a tömegeladásnál hoz igen szép hasznot.

Mondhatjuk, jó a keltetőgép, ha: — Egyenletesen és olcsón fenntartható a költő ürben a 38—39—40° C meleg, ha a nedvességet könnyű lenne szabályozni és jól szellőztethető.

A tojásokat megfelelő vizsgálat után berakjuk a költőürbe és 2 napig a gépet nem nyitjuk ki, akkor veszi kezdetét a forgatás, hűtés és a szellőztetés. A legtöbb hiba itt történik. Tudjuk, hogy a mesterségesen felmelegített levegő ned-

vességtartalmából veszít és épen ezért a fűtött gépben rendkívüli gond fordítandó az állandó nedvességi fokra. Igen helyes, ha a gép „megültetésével” egyszerre egy kotlót is megültetünk és a tojásvizszálatnál a természetes költés tojásait fogadjuk el mintának. Ha a gépben levő tojásokban kisebb a légkamara, mint a kotló tojásaiban, úgy azokat hosszabb ideig hűtjük — és fordítva. Nedvesség hiánya is lehet oka a hirtelen leszáradásnak, — ezen is segítenünk kell a nedvesség emelésével, ami többféle módon érhető el.

Kikelés után a fiatal baromfi a gépben marad, amíg megszárad, azután vagy kotlóhoz adjuk, vagy műanyag készítenek neki, amint azt a szükség kívánja. — Ez egy elég nehéz problémája a mesterséges keltetésnek és sok gondot, meg körültekintést igényel a kikelt baromfiak felnevelése anyanélkül. Minden fáradságot és gondot megér azonban, mert hány kotlóra volna szüksége annak, aki egy 300 tojást befogadó gép tulajdonosa!

Bemutatjuk egy keltetőgép képét, sajnos a mai nehéz gazdasági és kereskedelmi viszonyok miatt nagyon nehezen szerezhető be, de reméljük, hogy hamarosan eljűnk már abba a boldog korba, hogy egy költőgép beszerzése nem fog a lehetetlenségekhez tartozni, — ha ugyan nem hoznak addig valami „keltetőgép adót”!

TÁRCA.

Az ópium.

Irta: Dr. Nagy Endre.

Azt mondják a mult ködbe vész. Igen talá-
lóan hangzik ez a hasonlat, ha Keletáziára
gondolok, hol a hosszú, kemény telet virágos
napfényes május helyett a ködös, meleg nyár
váltja fel, mely a maga 30—35 Co. forróságával
egész augusztusig tart. Még ópium nélkül is egy
kába súlyos bággyadtság nyomja az agyvelőt,
nehéz a mell s a sárga kínai és koreai talán
csak az édes anyatermészetet majmolja, amikor
az ópiumhoz nyul. A távol Keleten az az ópium,
ami nálunk az alkohol, a kártya és pipa. Min-
denki szidja és mindenki él vele. A bölcs angol
népligazik Európában az ópium ellen és a Távol
Keleten maga is e méreggel készíti cigarettáit.

A mák és ópium nagy ütköző pont volt a
Távol Kelet első európai hódítójának az orosz-
nak szemében. A cár atyuskák ukázai (rendelet)
és a náczálnokok (parancsnokok) prikázai (parancs)
egylóra szigorral intézkedtek róla. A kínai és
koreai kerlész mosolygott egyet fölöttük és to-

vább termelte. A tilalom betartása először a ren-
dőrségre volt bízva. Hiszen addig nyugodtan
mosolyoghatott is a ferdeszemű sárga. Am aztán
a kancsukás kozákokra bízta. Ezek lekaszáltattak
itt amott egy-egy mákvetést végigverték a sárgá-
kon aztán tovább mentek. Akkor már elfelejtett
nevetni az amúgy is hamar természetű koreai s
csak a „kitáj hogya” (kínai földi) vigyorgott to-
vább. Hiszen ők „mosolyognak” mindhalálig. A
kozák később maga is belátta, hogy nem megy
a dolog s egy pokolian új tervet eszelt ki a
máktermelő és ópiumot gyártók ellen. 1915
őszén Nikolszk-Uszurijiszk, Szpaszkoje és Vladi-
vosztok mellett kigyultak a kínai és koreai ker-
tészek kunyhói. Égett a ház, a bozót, a kerítés...
minden. Csunguz rablók támadtak rá a mákter-
melőkre. Vörös volt az estéli és hajnali ég, pus-
kák ropogtak, a kozák pedig nyugodtan pipált a
városokban s észébe sem volt segítséget nyújtani
a rablók ellen. Minden jel arra vallott, hogy az
ópiumtermelők kifosztása a hatóság „jóindulatu”
semlegessége mellett történik. Végül aztán az
ember annyi mindent hallott az ópiumról, hogy
ellindult megnézni, mihelyt két-három év mulva
tehetné, hogy mi is hát az a keleti mák és az
ópium.

Köd borult a szabad orosz mezőkre és a
forradalmak bolondjává járták. Lábnak alatt cup-

pagott minden lépésnél a víz hátunkon a verej-
ték, arcunkon a köd szántotta nedves barázdáit.
Egy alig lakott óriási erdőség előttünk, melyet
ezernyi indával font át a vadon élő szibériai
szőlő (Vitis amurensis). Fejünk fölött a tüske-
pálma (Aralia Mandshurica) terjesztette ki másfél,
kétméteres duplán szárnyalt leveleit s a főágak
hegyén ott lógott bóbítában nagy fürtös sárga
virága. Utunk egy tanárhoz vezetett, hol egy
volt magyar bajtárs alapított új jövőt, más hazá-
ban. Seholy egyetlen lélek, egyetlen ut. Köd és
cuppagó gyöp, bozót fa és kuszó bokor s a
csöndet csak a csikos mokus eleveníti és a szib-
ériai fülemile rekedt csattogása zavarja. Bará-
tunkra hamar ráakadtunk. Azután ő vezetett to-
vább a rengetegbe. Sokáig azt hittük nincs itt
élő ember rajtunk kívül, de aztán apró kertek
mutakoztak itt-amott szétszortan. Sárgák művel-
ték. Kevés káposzta, hagyma, kárdi és paradi-
csom, sok mák.

Első pillanatra feltűnik, hogy az ember a
mákot minden nagyságban feltalálja. Van amelyik
most kelt ki, l'isz két arasznyi nagyságú, a kö-
vetkező tábla már bimbós és vaskos nagy fejeit
bolongatja a szélső parcella mákja. A vetés te-
hát időszakonként történik és az aratás 1½—2
hónapig minden nap tart. A koreai megvárja
míg teljes nagyságot ér el a mák feje s akkor

Megszűnnek a kolozsvári államtitkárságok.

A napilapok közlik, hogy a kolozsvári államtitkárságokat beolvasztják a bukaresti miniszteriumok kebelébe. Hogy mi lesz ennek a következménye, e kérdésre a jövő adja meg a feleletet. Mi, az igazat megvallva, semmi jót nem várunk ettől az intézkedéstől, egyszerűen azért, mert eddig is annyi rendszertelenséggel és felületességgel találkoztunk, hogy az államtitkárságok jóindulata dacára sem sikerült egyes intézkedésekből származó sérelmeket orvosolni. Az erdélyi államtitkárságok megszüntetése nagy kihatással lesz Erdély és köz- és mezőgazdasági életére. Az államtitkárságok speciálisan erdélyi ügyeket intéztek, ezért is voltak itt székhelyeik. Így is nehézségekbe ütköztek sok esetben az államtitkárságokkal való közérdekű tárgyalások, mégis gazdaságaink érdekeinek védelme céljából állandó összeköttetést tudtunk fenntartani különösen a földművelésügyi államtitkársággal. Most ha ezt is Bukarestbe helyezik, a rettenetes utazási, lakásviszonyok között még nehezekebb és költségesebb lesz a magyar gazdák számára a kormányhatósággal való érintkezés. Ez a körülmény beláthatatlan károkat fog okozni Erdély mezőgazdaságának. Az áthelyezés illetve felosztás indoklásául azt hozzák fel, hogy az állam költségvetése nem bírja meg a fenntartásukkal járó terheket. E takarékoság is a gazdák bőrére megy, mert ügyeiket még lassabban fogja elintézni a redukált számú bukaresti tiszviselői kar.

A bégavölgyi magyar telepes kiscgazdák súlyos sérelme.

(T. B.) A bégavölgy magyar telepes kiscgazdák egyenként 16—16 hold földdel rendelkeznek. Telepeiket ezelőtt 17—36 évvel szerezték. A közös legelőben ezenkívül minden telepesnek 3—3 hold magán tulajdont képező legelő területe van. — *Az ottani agrár bizottság a kiscgazdáktól 42 hold legelő elvételét rendelte el. Tényleg a 42 hold helyét elvették 180 holdat.* Az ovoda 15, iskola 15 és község 20 holdnyi közös területét szintén elvenni határozta a bizottság. A telepe-

sek nem nyugodtak meg a községi és megyei bizottságok határozatába ezért kolozsvárra jöttek a héten, hogy itt az államtitkárságtól keressék igazukat. *A fennálló törvények alapján a sérelmezett területeket nem volt volna szabad elvenni kényszerbérbe.* Dacára ezeknek a Kolozsváron történt tiltakozásuk sem járt megfelelő eredménnyel. A bégavölgyi telepesek sérelme nem az első eset. Megirtuk volt, hogy az alsóde reheni telepeseknek az erdejét vették el egy szép napon. Az E. G. E. közbenjárására azt sikerülni fog talán részben megmenteni. Itt azonban hiába valónak bizonyult az E. G. E. intervenciója és ezért most az összes magyar telepesekkel szemben e dig elkövetett sérelmeket összeírja az E. G. E. és a telepesek ügyét egy külön memorandum kapcsán terjeszti a kormány elé.

Az ajtoni magyar kiscgazdák

(—k.—t.) még 1917 elején az altruista bank utján megvették a br. Horváth és Zeyk-féle birtokot a Pata és Györfalva községek kiscgazdáival együtt. A birtokot az 1917. évben már használták, ugyanazon évben már az adóját is ők fizették, a birtok árának nagy részét is szintén, ugyanakkor fizették mit a bank által még a frontra küldött levelező lap elismervényekkel igazoltak is valamennyien az illetékes hatóságok előtt. Birtokaik a 30 holdat nem érik el, kiszolgált katonák, rokkantak, mint napszámosok munkások zsellérek szerezték kis földjeiket,

kiscgazdák nem nyugodtak bele

hozott ezen határozatába és a héten mintegy negyvenen be jöttek Kolozsvárra, itt az államtitkársághoz felvonultak és igazuk tudatában

kezd el az ópium szedését. Ez igen egyszerűen történik. Kezében egy ár forma pálcikával kibérelt a sorok közé. A pálcika végébe $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ cm. hosszú, vékony szög van a szöveget beletűti a mákfejebe és egy kört rajzol körül a mákon, aztán tovább megy a következő mákhoz és így megkanyarít minden mák fejet 10—12 lépés hosszúságban. Míg ennyire haladt vastag tejszőpök serkennek ki az először megmetszet fejekből. Csodás gyors mozdulattal kap akkor sárga keretűnk a bőgréje után. Ez egy elhajított koczerves dobozból készült, melynek hiányzik az egyik feneke s a szájánál úgy van egy helyen behajlítva, hogy a mutatóujj épen beleillik. A kínai most ugyanazzal a mozdulattal, amint a vágót kezelte végigkanyarít a mákfejen mutató ujjával. A mák tejszőp leve ujján marad, melyet egyetlen rántással beletöröl a bőgréjébe s így halad ismét fejről fejre míg így elfogy a megvágott mákfejek száma és akkor a munka újra kezdődik. A mákfejen nem sokára parás réteg forrasztja össze a vágás helyét és egy barna heg hirdeti, hogy az első aratás megtörtént. Az első csupán, mert egy mákfejet többször vág meg az ópium kertész. Találtunk mákfejeket, amelyeken 20—27 vágás volt szép köralakban rákanyarítva. Az ilyen mak nem érlel magot, ami benne terem fehér, apró és teljesen csenevész, izellen.

Az összegyűjtött máklevet aztán főzi a termelő, előtűnk valami ismeretlen anyagokat ad hozzá, majd kiteríti a gummiszerű nyúlós masszát az asztalra, kinyújtja sodrólával, apró kockákra vágja és megszáritja. Ezzel aztán készen is van a nyers ópium, mely már forgalom és fogyasztás tárgyát képezi az alacsonyabb néposztálynál. Minden kis pipa dohányra egy ilyen ópiumkocka kerül s aztán boldogan szörpölve szívja le füstjét a mellre „hagya” (földi) barátunk.

— Hát most már nem üldözi ezeket senki? — kérdeztük bajtársunktól.

— De igen. Egy lovas orosz és kínai mezőrendőrség van alakítva az ópiumtelepek felkutatása és megsemmisítésére.

— No és ugye ide még nem talált el?

— Harmadnapja voltak itt. Beszedtek minden vágószerszám után fél font „adót” és tovább álltak.

— Hát a csunguz rablók?

— Azoknak ugyanígy jár és egy hét mulva jönnék el a „vámért”. Odabent Vladivosztkban előkellő urak és rendőrtisztviselők végzik az értékesítést. Kitiűnk üzet el. Nekem is ez a fő védelmi forrásom --- folytatja a volt honfitárs. És aztán humoros részleteket mesélt el új, kalandos életéből.

Amint az egyik ópiumkert mellett elhala-

követelték az ügy alapos megvizsgálását. Anyit elértek, hogy az elvett kis barázdáikból egyelőre kitiltották az oda beállott kényszerbérlelőket és ígéretet kaptak arra, hogy a héten kiszáll egy bizottság az ügy megvizsgálása céljából. Várjuk a bizottság döntését.

Lustasági hullám.

Hallottunk már viz, hó, hang, olcsóság hullámokról, most lustasági hullámról irnak a lapok. A világ nem tud visszatérni a békés termelő munkához. Amerika megfullad zsirjában. Európa nyersanyag hiányban szenved. Franciaország üzemeit, földjeit paragon hagyja a nép diadalmasorával járó lustasági hullám. Német ország népe szorgalmas munkára serkentő példát mutatott mindenkor, a sors most e népet is dologtalanságra kényszeríti. Oroszországról nem is szólva, nézzünk csak szét magunk körül. Mi gazdák nem tudunk neki fogni a trágyázásnak, szántás-vetésnek még ma sem március utolsó napjaiban,

dunk egy rongyos guggoló kitáj (kínai) ezüst cigarettadobozból a legfinomabb vladivosztki cigarettából kínál meg. Fél óra mulva hasonló esetünk van s aztán még egy.

— No és nem félsz pajtás, hogy egyszer amikor majd sok pénzed lesz kirabolnak a csunguzok?

— Ugyan, hiszen azok „jó emberek”. Az a három ezüst cigarettatárcás is az volt.

Valami madárlütyü féle hangzik az erdőben s mire visszanezünk ép a mi három csunguz „hogya” barátunkat látjuk eltűnni az erdő sűrűjébe. Bizonyos, hogy nem előlünk szaladtak. Ismerték jól a szibériai árva hazavágyó magyarokat és nem volt eset rá, hogy csak egyetlen egyet is bántottak volna.

A távolkeleti buja erdő ma is ott lebeg előttem a messzeség ködében. Egy újsághír fujta el róla a feledés porát, mely arról szólt, hogy a Népliga kitiűzte napirendre az ópium csempészet megakadályozását. Odaát a Japán és Sargatenger partján jót mosolyognak ezen. Kelet ből-csei régóta tudják, hogy a törvény csak festék a papíron, amit csupán az emberek tisztessége lehet valósággá. Ez utóbbiból pedig keveset találni Azsia keleti partjain.

Az áresésekről.

Normális években az állatárak január elejétől, az állatoknak legelőre való bocsájtásáig fokozatosan emelkednek. Amikor a legelőkre szükséges marhát a gazdák beszerezték, az árak ismét estek. Most pedig azt látjuk, hogy az árak természetellenesen esnek. 25 %-os áresések tapasztalhatók az élelmicikkeken is.

A múlt héten tartott országos állatvásáron, Marosvásárhelyen, Szilágycseihen stb. úgy a marha, mint sertés, ló árak még mind tovább estek. A nagy gazda a birtok reform miatt potom áron dobja a piacra állományát, a kisgazdának nincs pénze, hogy olcsón is vehessen és a saját jószága is elértéktelenül a nagy kínálat miatt. Az E. G. E. kérte az idén az élő állat kivétel szabaddá tételét, ezt azonban a kormány nem engedélyezte. Most a minisztertanács elhatározta, hogy az *ókirályságba* való marha kivétel engedélyezi. A hír hallatára bizonyára csodálkozni fognak a gazdák, hogyan lehet egy országnak valamely részét kizárni a forgalomból. Így volt ez mostanig. A marhakivétel pedig egy társaság monopóliuma még ma is, amely úgy látszik jó üzletet csinál a kisebb tételekkel, nem áll érdekében fejleszteni a kivételt. A további áresések katasztrofális hatással lesznek a termelésre, ezért ismételtén és minden vonalon sürgetnünk kell az állatkivétel teljes szabaddátételét.

Védekezés a járványos elvetelés ellen.

A járványos elvetelés teheneinknél mind gyakrabban előfordul. Figyelmébe ajánljuk azért olvasóinknak a német egészségügyi hivatalnak következő utmutatását, mely röviden összefoglalja a védekezés szabályait.

1. Minden olyan tehenet, melyen készülő elvetelés jelei vehetők észre, vagy amely már elvetélt, el kell a többitől különíteni.
2. Az elvetélt magzatot és annak burkát, szintúgy az elvetélt tehen állásából a magzattal szennyezett almót és trágyát, méztejtel törített leöntés után azonnal mélyen el kell ásni.
3. Ha a méhlepény nem távozott el a kellő időben, akkor állatorvos távolítsa azt el.
4. Az elvetélt tehenek méhét alkalmas fertőtlenítő folyadékkal naponként egy-kétszer ki kell öblíteni, még pedig úgy, hogy a folyadék a méh belsejét érje; kizárólag a hüvelynek öblítése céltalan. Ezenkívül ajánlatos a külső nemzórészeket is hasonló időközönként lemosni.
5. Olyan személyek, akik valamiképpen a ragályanyaggal érintkezésbe jutottak, pl. az ellésnél való segédkezés az elvetélt magzat eltakarítása közben stb., mossák meg gondosan kezeiket, ruhájukat és lábbelijüket.
6. Elvetélt teheneket nem szabad addig állásukba visszaállítani, míg teljesen meg nem tisztultak, vagyis amíg a nemzórészekből a kifolyás tökéletesen meg nem szűnt.
7. Elvetélt tehenet nem szabad az elvetelés után három hónapon belül bika alá bocsátani s mindenesetre nem addig, amíg kifolyása nem szűnt meg tökéletesen.
8. Olyan teheneket, melyeknek kifolyását nem sikerült teljesen megszüntetni, csak vágóhídon tanácsos értékesíteni.
9. Azokat a teheneket, melyek már egyszer vagy kétszer elvetéltek, tanácsos megtartani, mert az ilyen állatok már kevésbé hajlamosak újabb elvetelésre, mint újonnan beszerezett állatok.
10. Apaállatokat, melyekre nézve fenforog a gyanu, hogy a bajt terjeszthetik, illetve melyek elvetélt teheneket fedeztek, olymódon kell

kezelni, hogy a fityma szélein a szűrőket lenyírjuk és a tasakot langyos fertőtlenítő folyadékkal kiöblítjük.

A méh öblítésére alkalmas folyadékok: $\frac{1}{2}$ —1 százalékos lyzol, $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ százalékos sepiform, 1 százalékos szódaoldat, 1:1000 káliumhypermanganat, 1:8000—10.000 szublimát, mely utóbbit friss esővízzel kell készíteni (erősebb oldat heves erőlködést vált ki).

Dr. H. F.

A pálinka és a mankó.

A pálinka mérge és nem táplálék. A pálinkából ha egyszerre nagyon sokat iszik az ember, mindjárt meg is ölheti. Ha gyakran és rendszeresen, úgy csak rendre, de biztosan megöli, mielőtt megölné azonban, beteggé teszi, lerongyolja, mankóra és koldusbotra juttatja élvezőjét és megrontja gyermekei egészségét is. A pálinka a bűnnek szülőanyja és mindezeknek dacára az államok egyik fő jövedelmiforrását képezik az emberek pálinka fogyasztásából származó jövedelmek. Kolozsváron egynehány pálinkamérőtől vonták meg az engedélyt a minap, akiknek a mérge árusítás volt az egzisztenciája. De nem azért, hogy végleg betiltás a mérge árusítást

mint az azt fogyasztó milliók életét, ám az emberi öntudat tartsa távol a falu népét a pálinkától, mert elég bajjal és nyomorúsággal küzdünk mi így is, ne növeljük bajunkat és ne rontsuk a magunk és gyermekeink egészségét és józan, becsületes életét, a testet és lelket mérgező pálinka fogyasztásával. (—k.)

Egyleti élet.

A szeszgyári gazdaságok ügye. Mult számunkban hírt adtunk arról, hogy a szeszgyárosok szövetségével együttesen lépéseket tétünk a szeszgyárral kapcsolatos birtokok, ígért 300 holdig terjedő kényszerbérlet alól való mentesítésének sürgős elrendelése érdekében. A bukaresti legfőbb agrár bizottság 3866. számú értesítése szerint elrendelte, hogy a kényszerbérleti tárgyalásoknál a szeszgyári birtokok 300 k. hold terjedelemtől egyelőre mentesítsenek. Sajnos, ez az intézkedés már kissé későn érkezett, mert a kényszerbérleti tárgyalásokat legtöbb helyen befejezték; így is megmarad azonban az intézkedés elvi jelentősége, a melyről reméljük, hogy a készülő földbirtok-reform törvény tervezetben is kifejezésre fog jutni.

Gabona akciónkról. A városi lakosság ellátását a városi élmezési hivatalok intézik, egyes vármegyékben pedig a falusi nép naponta egyszer eszik, mert *nincs kenyere* és nincs aki gondoskodjék róla. E bajokat orvosolni óhajtván, érdeklődünk és részben összeírtuk a falusi földművelő nép gabona szükségletét. Az összegyűjtött adatok szerint a kapcsolt részek területén a gazdaközönségnek mintegy 500 waggon rakomány életmi gabonára van szüksége. Ezt óhajtottuk együttesen beszerezni a Hadi-Termény R.-T. szerepkörének betöltésére hivatott „Alimentaria” R.-T.-től, amelyvel folytatott tárgyalások rendén, rajtuk kívül álló okok miatt, nem létesíthettünk olyan megállapodást, hogy a gazdák a gabonát utolsó vasutállomásokra kapják. Súlyminőség, tisztaság, főként a *fizetési feltételek és a szállítással, feladással, kiváltással kapcsolatosan felmerülő előre nem látható kiadások viselése tekintetében* nem sikerült megfelelő megállapodásokat létesítenünk.

Nem kaptunk *garanciát* arra nézve, hogy a gazdák által előre lefizetendő pénz ellenében tényleg kapunk-e kellő mennyiségű és minőségű gabonát és egyrészt az időközi ár-emelkedésekkel, másrészt pedig az időközben és a szállítással felmerülő egyéb *mellékes kiadások* nem fogják-e oly arányban emelni a gabona árakat, hogy azok átvételkor többbe fognak állani, mint a helyi piacon? A folyó hó 10 én jelzett árak, ab feladó állomás: buza 220, árpaés tengeri 180, zab 160 L., 100 kg.-ként. Ehez jönnek a fuvar és egyéb költségek.

Egy ut marad ezek után gazdatársaink számára és ez az, hogy a megye székhelyén a megyei élmezési bizottságok úján kérjék az ellátást. Az élmezési bizottságok előadója, majdnem minden megyében a főjegyző. Egyidejűleg egyesületünk sürgős felterjesztést intézett a kormányhoz, a gazdaközönség gabonaszükségletének gyors ellátása érdekében. Ugyanily értelemben kereste meg a kolozsvári államtitkárságot és a vármegyei prefektusokat is. Amint a városi ellátatlanokról a hatóság gondoskodik, nem tagadhatja meg azt a falu ellátatlanjával szemben sem.

Kérelem tagjainkhoz. Felhívjuk mindazon T. Tagtársainkat, kik a tagdíjak felemelése tárgyában küldött körlevelünkre a választ nem adták meg, szíveskedjenek az aláírással ellátott nyilatkozatokat mielőbb egyesületünk titkári hivatalához beküldeni (Kvár., Attila-u. 10.).

Törvények, rendeletek.

Kórházi ápolási díjak. A 18527—920. sz. B. M. rendelettel az összes állami, városi, járási és egyéb nyilvános jellegű kórházak részére a következő betegápolási díjak állapítottak meg: I. o. egy napra = 70 Lei, II. o. = 40 Lei, III. o. = 15 Lei.

Nincs rekvirálás — van rekvirálás. Az élmezési államtitkárság körrendeletben értesítette a megyék és városok közélmezési bizottságainak vezetőit, hogy terményt és élőállatot *egyeaül az államtitkárságnak van joga rekvirálni.* Magát a rekvirálást a közélmezési kiküldöttek hajtják végre. Kivételes esetekben az illetékes közélmezési bizottság vezetője. Ezenkívül a gazdasági felügyelőségeknek van joguk terményt rekvirálni, de csupán a vetőmag szükséglet fedezésére. A napilapokból értesültünk egyidejűleg, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy az ország egész területén megszünteti végleg a rekvirálást és szabad egyezség úján kötött vásárral szerzi be a közszükségletet képező gabonát a jövőben. Szereink e határozatot mielőbb írásban és érvényét Erdélyre is kiterjesztve látni.

A közlekedésügyi miniszter 6386/1441. sz. rendeletével eltöltötte, hogy a vasuti waggon szállítványok szállítás közben kísérekkel felgyeltethetők legyenek. Kivételet képeznek: hullák, élő állatok, borok, gabona és betegek, e szállítványokkal továbbra is lehet kíséreket küldeni, akik azonban személyazonossági és erkölcsi bizonyítvánnyal látandók el.

A rendelkezés indokolása az, hogy a szállítványok kíséretelése nem hozta meg a várt eredményt.

Az ojtóanyag beszerzést megkönnyítette a kormány. A kolozsvári földművelésügyi államtitkárság állategészségügyi igazgatósága értesít, hogy a kormány intézkedett aziránt, hogy az állatorvosok által távirati úton megrendelt ojtóanyagok azonnal postára adásának és a posta szállítsa azokat. Az összes ragályos betegségek ellen védő és gyógyító

szérumok csakis a bukaresti ojtóanyagtermelő intézetnél rendelhetők meg. Az ojtóanyag árakat lapunk 11. számában közöltük. Gazdátársaink ojtóanyag szükségletük megrendelése iránt forduljanak a illetékes hatósági állatorvos urakhoz.

A hivatalos lap 56. száma közli a kormány rendeletét, a mely szerint a tenyészt. állatok, nevezetesen: ménlovak, bikák, kanok és borbécsék vasuti szállítására 50 % os díjmérséklés engedélyeztetik oly feltétellel, hogy a szállítmány a megyei főállatorvos által kiállított bizonyítvánnyal el legyen látva.

A német hadsereg visszavonulása alkalmából vásárolt állatok, amennyiben a vásárlás igazoltatik, minden további fizetés nélkül a vásárlók tulajdonába maradnak. Ugyiszintén a jelenlegi tulajdonosok birtokában maradnak minden további fizetés nélkül a cserébe visszahagyott állatok is.

Biharmegyében elrendelték az összes háziállatok összeírását és ezzel egyidejűleg kötelezővé tették, hogy az eladni szándékozók a rendes marhaleveleken kívül még az előjáróság által külön kiadott „hatósági engedélyt” is beszerezzék. Levágásra csak állatorvosi engedéllyel lehet az állatokat eladni. A kiadott rendelet egyúttal a legszigorubb ellenőrzést lépteti életbe. Az intézkedések célja az állatcsempészésnek gátat vetni.

SZÖVETKEZÉS.

A székely gazdák Bukarestben. Az Udvarhelymegyei Földmives Szövetség e hó folyamán a vármegye gazdasági szükségleteinek biztosítása érdekében népes küldöttséget vezetett a kormány elé. A küldöttség nyolc memorandumot nyújtott át és pedig 1. egy önálló székely tehervonat beállítása, 2. a községi, egyházi és közbirtokossági legelők és erdők fentartása, 3. székely földmives iskola létesítése, 4. a főbb vasuti hálózatokba való bekapcsolódás, 5. 1000 waggon marha kivételének engedélyezése, 6. 50—50 q buza és tengeri kiutalása, 7. a népnél rekedt koronák beváltása és 8. a méhészet adómentessége érdekében. A küldöttséget a szakminiszterek távollétében Goga művészeti miniszter fogadta, kinek Szabó Gábor deputat mutatta be a küldöttség tagjait. A székely gazdák tarisznyáikat ígéretekkel meztakva tértek haza és most várják azok beváltását. A memorandumokban kifejtett kérdések mindenike a vármegye gazdasági életére óriási kihatással bír és ha csak fel is váltaná be a kormány az adott ígéreteknek, az udvarhelyi szövetség meglehetően elégedve fáradsága eredményével. A küldöttséget Gaál Imre szövetségi elnök vezette, egyik szónoka dr. Elekes Dénes volt. A kisgazdákon kívül a közigazgatás részéről Sztuparia és Cionka főszolgabírák csatlakoztak a küldöttséghez.

A szatmármegyei gazdák gyűlése. Ismét megmozdult egy vármegye magyar gazdák közönsége. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület tartott a héten hosszas szünetelés után népes közgyűlést, amelyen Böszörményi Emil dr. elnöki megnyitójában rámutatott az egyesületi élet hosszas dermettségének okaira. Majd

a megjelentek üdvözlése rendén meleg szavakban üdvözölte az E. G. E. képviselőjében megjelent Török Bálint titkár is a vármegye gazdasági tanácsosát. Az ülésen egyhangú lelkesedéssel kimondták a gazdák az egyesület kebelében való együttmaradást. Barbul kelemennek és Horváth Bertalannak azon indítványára, hogy új egyesületet alakítson a gazdátársadalom, kimondták, hogy a meglévő és 40 éves multta visszatekintő egyesület feloszlását csak azért, hogy új egyesület létesíthessék, feleslegesnek tartják. Feleslegesnek tartják arról is inkább, mert az egyesületbe felekezeti, nemzetiségi és birtokkategoriókra való különbség nélkül minden gazda vagy a mezőgazdálkodás iránt szeretettel viseltető egyén beléphet. A számadások megvizsgálása után Domahidy Istvánnak földreformügyében betérjesztett indítványát egy bizottságnak adták ki. A gyűlésen jelen volt a vármegyei gazdasági tanácsos, kit ez alkalomból felkért az egyesület, hogy a földreform kapcsán számos oldalról tapasztalt visszaéléseknek és rosszindulatnak a saját hatáskörében vessen gátat. A földreform ügyének tárgyalása rendén kifejlődött széles medrű vita után egy bizottságot küldöttek ki az alapszabályok átvizsgálása és esetleges módosítására vonatkozó javaslat tétel céljából. Több helybeli ügy megvitatása után az ülés véget ért.

Vegyes közlemények.

A feltámadás

Ünnepén a szíveket és lelkeket öröm járja át, mert a feltámadásban az igazság halhatatlanságát látjuk. A sok bajjal, gonddal küzdő gazdátársadalom számtalan elszenvedett sérelme nem maradhat örökre orvosolatlanul. Minden földmivelő, kis-, közép- és nagybirtokos, gazdatiszt, ispán és bérlő lépjen be a gazdakörbe, vagy gazdasági egyesületek valamelyikébe, hogy egyesült erővel küzdhesünk érdekeink védelmére. A kisgazdák alakítsák meg a falusi gazdaköröket, együttesen, mint gazdakör lépjenek be az E. G. E.-be és vármegyei gazdasági egyesületbe, a közép- és nagybirtokosok pedig személyileg. Lapunk mai számához csatolunk egy-egy tagsági nyilatkozatot, kérve T. Olvasóinkat, hogy amennyiben még nem volnának tagjai az E. G. E.-nek, azt aláírni, gazdátársaikkal is aláírtni és azután egyesületünk titkári hivatalához beküldeni sziveskedjenek. A gazdasági élet és kultúra feltámadásában csak akkor hihetünk és bizhatunk, ha kitartóan szervezedünk.

A marosvásárhelyi apaállat díjazás és vásár. A vármegyei apaállatvizsgáló bizottság e hó 13-án Marosvásárhelyen apaállat díjazást és vásárt rendezett. A vásárra, bár számbelileg csekély, de tenyésztési szempontból kiváló minőségű bikát hajtottak föl a tenyésztők. Méneket és kanokat csekély számban, kosokat azonban nagyobb számban hajtottak fel a gazdák. Hogy történtek e eladások és mily árban, arról nem értesültünk. A díjazás állandósítása mindeneseire az állattenyésztés fejlesztésére kedvező hatást gyakorolna a jövőben is, mire ahogyan a multban is serkentőleg hatottak a jutalmazások. A díjazás kapcsán 6 díjat, 13 oklevelet és 38 tenyészigazolványt adtak ki.

A földmivelésügyi államtitkárság méh-tenyésztési ügyosztályától nyert értesítés szerint a méhészet megadóztatásának kérdését

— legalább is egyelőre — levették a napirendről. Éber figyelemmel kíséri a méhészet gazdátársadalom a méhészet fejlődését megbéniadóztatás ügyének kérdését és mindanyiszor fel fogja emelni tiltakozó szavát, ahányszor a méhészet ügyét veszélyeztető ily irányú törekvéssel találkozunk szembe.

Piaci árak Kolozsvárt. 20 literes vékánként: buza 100, rozs 80, árpa 55, zab 38, tengeri 55 L. Széna 100 kg.-ként 130, takarmány s-alma 90 L. Marhahus kg.-ként 12, borjú 16, sertés 22, bárány 24, szalona füstölt 28, liba élő sovány 60, réce 80, pulyka 40, tyúk 28 L. Egy pár csirke 40 L. Krumpli 20 literes vékánként 24, alma 35, dió 70 L. Finom liszt kg.-ként 8, főző 7, kenyér 5 50, korpa 1 40 L. Bivaly-tej literenként 5, tehén-tej 4, tejföl 12 L. Juhsajt kg.-ként 40 L. Friss juhturó 24, tehénturó 24.

A rézgalic vámtarifáját kg.-ként 1 50 L-ban állapították meg az eddigi 25 banival szemben. Ilyen magas vámtarifa mellett a külföldi prima áru nem veheti fel a versenyt a Románia területén készült gáliccal. Ezt a vámot is a gazdák és pedig a szőlős gazdák fizetik meg, mert a belföldi galic árát oly magasra emelik, amennyire a magas vám a külföldi árut.

Kedvezményes áru so. A Torda-aranyos megyei Gazdasági Egyesületnek sikerült kieszközölnie, hogy a tordai sóbányáról a gazdák az állatállományuk részére szükségelt só mennyiségét a marha só árában kapják meg. Felhívjuk e körülményre a torda-aranyos megyei gazdátársaink figyelmét.

A mezőgazdaság helyzete Szatmármegyében. Az őszi vetések elég jól teleltek, a fagyok kevés kárt okoztak, annál többet az egerek. Tavaszai vetőmagvakban nagy hiány mutatkozik. Ugyiszintén a takarmányhiány is sok gondot okoz még ma is a gazdáknak.

10 véka prima mohar mag eladó. Cim: Csia Pál Mezőmehes, Torda-aranyos megye.

Mihez tartás végett közöljük, hogy a hatóságokhoz bélyeg nélkül beadott kéréseket többnyire iktatás nélkül megsemmisítik, vagy ha iktalják, tárgyalás nélkül irattárra helyezik. Kérésekre, egyszerű beadványokra 1 lei okmány és 25 bani segélybélyeg ragasztandó.

Kérjük olvasóinkat, hogy ha az Erdélyi Gazdát nem kapják rendszeresen, közöljék kiadóhivatalunkkal, hogy a bajokat orvosolni tudjuk.

A déval szőlősgazdák f. hó 20-án gyűlést tartottak.

HIRDETÉSEK.

Geges-fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi március hó 28-án d. u. 2 és 3 órakor a község-házánál 1919. és 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusára értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban nem jelennek, úgy a közgyűlés április hó 4-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozat képes lesz. Napirend: 1. 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919. és 1920. évi mérleg megállapítása. 4. 1919. és 1920. évi tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 154, üzletrészeinek száma pedig 1069 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a birtokhelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Geges, 1921. január hó 26-án. Az igazgatóság.

Bözöd és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 10-én d. u. 2 és 3 órakor az iskola helyiségében

1919. és 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusa értelmében meghívhatók azzal, hogy ha a tagok kellő számban nem jelennek meg, úgy a közgyűlés április hó 17-én tartatik meg, mely teli nélkül a tagok számára, határozat képes lesz. Napirend: 1. 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919. és 1920. évi mérleg megállapítása. 4. 1919. és 1920. évi tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 246, üzletrészeinek száma pedig 740 volt; az év folyamán belépett 3 tag 14 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bözöd, 1921. febr. 12.

Az igazgatóság.

Haro és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 10-én d. u. 2, 3 és 4 órákor a község házában 1918., 1919. és 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusa értelmében meghívhatók azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921. április hó 24-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozat képes lesz. Napirend: 1. 1918., 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1918., 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1918., 1919. és 1920. évi mérleg megállapítása. 4. 1918., 1919. és 1920. évi tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 8. Alapszabály módosítás. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 243, üzletrészeinek száma pedig 808 volt; az év folyamán belépett 11 tag 34 üzletrésszel, kilépett 41 tag 69 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Haró, 1921. febr. 11-én.

Az igazgatóság.

Vingai központ „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 10-én d. u. 4 órákor a nagyvendéglőben 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívhatók. Ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921. április hó 17-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozat képes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 1011, üzletrészeinek száma pedig 3157 volt; az év folyamán belépett 8 tag 61 üzletrésszel; kilépett 34 tag 106 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Vinga, 1921. febr. hó 10-én.

Az igazgatóság.

Váralmás és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 10-én d. u. 3 órákor a ref. iskolában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok huszonnegyedik paragrafusa értelmében meghívhatók. Ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921. április hó 17-én lesz megtartva, mely közgyűlés tekintet nélkül a megjelentek számára, határozat képes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 222, üzletrészeknek száma pedig 426 volt; az

év folyamán belépett egy tag 1 üzletrésszel; kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Váralmás, 1921. márc. hó 15.

Az igazgatóság.

Bethlenszentmiklósi és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 10-én d. u. 3 és 5 órákor a község házában 1919 és 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusa értelmében meghívhatók azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés április hó 17-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozat képes lesz. Napirend: 1. 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919 és 1920 évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919 és 1920 évi mérleg megállapítása. 4. 1919 és 1920 évi tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december hó 31-én a tagok száma 406, üzletrészeinek száma pedig 715 volt; az év folyamán kilépett 5 tag 8 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Bethlenszentmiklós, 1921 február hó 5-én.

Az igazgatóság.

Lupényi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi apr. hó 10-én d. e. 11 órákor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívhatók azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921. április hó 17-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozat képes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 8. Alapszabály módosítások. 1920. év december 31-én a tagok száma 800, üzletrészeinek száma pedig 2166 volt; az év folyamán belépett 12 tag 29 üzletrésszel; kilépett 14 tag 29 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Lupény, 1921 február hó 14-én.

Az igazgatóság.

3286 (1-3)

Friez × Erdélyi recka
Idei kos bárányokra előjegyzéseket elfogadunk. A bárányok őszire tenyészképesek, évi 14 kg. sajtot adó anyaktól származnak.

Szász testvérek gazdasága
Dez mért, u. p. Apahida.

Képzett gazdatársat

keresek 200 holdas birtokon közös kihasználására 100.000 Lei körüli forgótőke szükséges. Értekezhetni az Erdélyi Gazdasági Egylet irodájában Kolozsvár, Attila-utca 10 szám.

Drótszegeket

minden fajtájut főleg zsindeleyszegeket, palánszögeket, lécszögeket stb. raktárról azonnal szállít minden mennyiségben és

olcsó áron

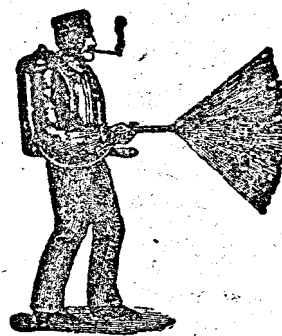
3289 (1-2)

Gazdák figyelmébe!

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság” kolozsvári vezérképviselősege felhívja a gazdák figyelmét, hogy mezőgazdasági átalány-, épület- és ingóságbiztosításait az utóbbi időben történt rendkívül nagy értékemelkedéseknek megfelelően átalakítani, a többletértékeket utánbiztosítani el ne mulasszák. E nélkül az esetleges kártérítéseknek csak a régi értékek lehetnek az irányadók, ami a mai viszonyok között tetemes károsodást jelent. 3260

Rézgálic 98—99%-os

megérkezett és azonnal szállítható!

HANN és TÁRSA
Gép és Műszaki Keresk. r.-t.

Nagyszében szász gazd. egylet
géposztályának
főlerakata.

CLUJ-KOLOZSVÁR, Heltai-utca 3. sz.
Sürgőnycim: „Technica.” — Telefon 2—36.

3279

EKÉKET

kukoricavetőgépeket, extirpátorokat, drótszegeket, kaszákat, láncokat, szőlőpermetezőket, rézgálicot, kénport, gumitömlőket, mindennemű műszaki cikkek, gépolajokat stb. raktárról nagyban és kicsinyben azonnal szállít

az

Erdélyi Szász Gazdasági

Egylet Géposztálya

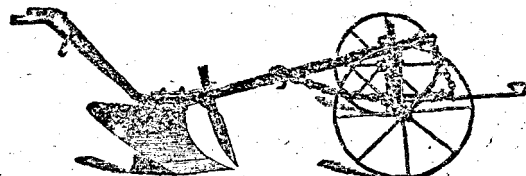
Nagyszében Salzgasse 22

és

annak főlerakata:

HANN és TÁRSA

Gép- és Műszaki kereskedes, krelmi R.-Társ.
Kolozsvár, Heltai u. 3.

3272

1 vagon Primelle burgonya Maroscápon és 1/2 vagon magyar kincs vetőmag burgonya Székelykocsárdon
Felszeghy Gazdaság
Ára mázsánként 100 Lei vevő zsákjában helyben átvéve, vasúti állomásra leszállítva.

3287 (1-8)

Géposztály

Nagyszében, Salzgasse 22 sz.

vagy

Segesvár, Baiergasse 47 sz.